CRONICA ARTISTICĂ

Marin H. Georgescu şi Ernö Tibor

In admirabila falangă de tineri care ia acuma fruntea picturii noastre, d. *Marin H. Georgescu* are, şi el, un loc însemnat. Expoziţia sa de acum doi ani, deschisă în sala Arta, arăta limpede temperamentul plastic pentru care natura împlineşte rolul principiului Platonian, rol de ajutorare directă şi imediată în crearea operei artistice. Natura îl inspiră şi nu-l trădează copleşindu-l ori ştergându-se din faţa calităţilor lui sufleteşti. Ea păstrează raport egal cu temperamentul şi se lasă interpretată în aceiaş măsură în care se păstrează pe ea însăş.

Cu aceste principii, d. Georgescu a avut dreptate să se alăture Tinerimii Artistice, societate menită să conserve aceia ce s'ar putea numi bună tradiţie plastică, şi să dea o artă accesibilă

MARIN GEORGESCU. — Portret.

şi marelui public, nu numai acelor câţiva iniţiaţi cari nu pot veni în judecarea picturii decât cu o educaţie şi o instrucţie specială, de cele mai multe ori alături de mersul firesc al lucrurilor.

In expoziţia de acum a d-lui Georgescu, deschisă în toate sălile dela Maison d'Art, expoziţie amplă, cuprinzătoare de portrete şi peisagii, schiţe de compoziţii, toate uleiuri, se poate vedea mai limpede ca oricând drumul pe care a pornit pictorul şi după virtuţile arătate fără de frâu se poate lesne ghici urcuşul pe care-l face înspre o artă mai gravă, mai necesară şi — fără îndoială — mai personală.

Aici trebue să ne oprim o clipă. Am zis „mai personală" deşi parcă lucrările pictorului tind să stabilească un fel de o-

MARIN GEORGESCU. — In grădină

biectivism plastic extrem de curios şi de interesant totodată. Intr'adevăr tablourile d-lui Georgescu cu variaţii de paletă şi de atmosferă absolut surprinzătoare. E în d-sa o năzuinţă perpetuă să se lege cât se poate de adânc cu peisajul-subiect şi în alegerea subiectului nu intervine repetiţia unor aceloraşi obişnuite culori, cum nu intervine nici repetiţia unor aceloraşi linii de compunere. Variaţia neoprită dă dovada unei senzibilităţi pe care n'au putut-o închista în anume făgaşuri de linii ori culori, aceia ce în mod obişnuit s'ar putea numi o personalitate. Spre un perpetuu frumos din natură, sufletul artistului primeşte egal de puternice impresii de sub coaja tuturor formelor şi trecând peste

MARIN GEORGESCU. — Pe marginea apei

aceia ce ar fi haina unui peisaj caută însăşi sufletul naturii. Culoarea fragedă şi doldora de viaţă, atmosfera vie şi clară ori pasta prăfuită din amurguri obosite sânt numai acompaniamente desăvârşite ale unei melodii. Nu pictură numai pentru pictură, ci pictură pentru ca să ajute o revărsare de suflet, asta e arta d-lui Georgescu. Căci frumuseţea unora din lucrările d-sale copleşeşte prin poezia ritmică şi sănătoasă partea de faţadă a abloului, pictura propriu zisă.

Natura liberă, plin-aerul aduce astfel toată nesfârşita variaţie a poeziei ei şi poate tocmai pentru asta însăşi tablourile de interior ale d-lui Georgescu au în ele sevă de exterior. A prezidat la realizarea lor un ochiu şi un suflet deprins cu o viziune mai largă, mai cuprinzătoare şi fără să vrea a împrumutat lucrului manual meschin, fiorul propriu celui crescut şi scăldat în natura de-afară. Reprezentative pentru calităţile pictorului rămân totuşi numai peisagiile, ori câte merite i-ar avea portretele şi interioarele. In plin aer însăşi dibaciul meşteşugar al penelului e mai în largul său. Deosebirea de atmosferă duce după dânsa un şir de alte deosebiri. Şi după schimbarea paletei vine însăşi schimbarea penelului. Fiecare lucrare a d-lui Georgescu se păstrează în parte ca un tot organizat solid. Şi-aici trebueşte căutată cea mai de seamă caracteristică a personalităţii sale.

*

D. *Ernö Tibor* expune în două săli la Mozart, o sumă de tablouri cari ne pot arăta mult mai mult decât vrednicia unui pictor bun. Il primim ca pe-o solie sinceră, şi cea dintâi sinceră, a naţiei ungare. Două, trei sau patru expoziţii amestecate cari se intitulau cu fereală „expoziţii internaţionale" — deşi erau pur ungureşti — ca şi când dragostea de ţară ne-ar putea sălbătăci într'atâta şi pe noi încât să nu mai putem recunoaşte meritele acelora cu care am avut ceva de împărţit cândva, n'au putut să arate ce este şi cum este pictura ungară de-acum. D-l Tibor ne face acum acest serviciu şi-l socotim foarte bine venit. Pictura ungară, în afară de foarte puţine excepţii, a avut de suferit influenţa covârşitoare a ţărilor germanice şi München-ul plastic a tiranizat lungă vreme mentalitatea artistică a statului vecin nouă, cu toate acele şcoli care izbucneau zgomotoase în capitala Bavariei după ce s'aprinsese scânteia prin vre-o Franţă oarecare. După războiu am vizitat importantele colonii artistice ungare din Szolnok şi Kecskemet — căci erau foarte bine organizaţi din acest punct de vedere — şi-am putut constata pretutindeni această dominaţie a München-ului. Şi ca şi la noi, doar cu diferenţa influenţei pe care românii preferă s'o aducă ceva mai dela sud, în vremurile de faţă e zdruncin greu pentru creiarea unei plastice originale.

Găsim în d. Tibor aceste două lucruri. Influenţă a picturii nemţeşti şi semne clare de pictură ungară, anume armonii de culoare, înrudite cu tot ce au ungurii ca artă naţională, alăturate unui sistem de compoziţie münchenez ne dau indicaţii serioase. Şi d. Tibor este un pictor ale cărui însuşiri vrednice de laudă arată în lumină bună tot aceia ce caracterizează pictura de acum a neamului său energic şi plin de exuberanţă.

Dar dacă îl luăm pe expozant ca reprezentant al unei sisteme de pictură, nu-i putem uita aceia ce aduce el însuşi ca merite meşteşugeşti. Fără îndoială d. Tibor vădeşte excelente calităţi de desen. Compune în cadrul tabloului cu simţ de echilibru şi cu justeţă de atitudine, grupează solid şi dă mişcare maselor. Pasta e vie şi fragedă şi cu rezerva pensulării oarecum dezordonată, găsim în technica uleiurilor sale virtuţi dela care putem aştepta cu drept cuvânt compoziţii de bună calitate. Câteva încercări bine reuşite pe care le-am găsit în expoziţia de astăzi sânt mai mult decât simple făgăduieli, sânt indicaţii limpezi şi o expoziţie viitoare se face prin asta şi mai aşteptată.

VICTOR ION POPA

CHESTIUNI FEMININE

Triumful femeei americane

Incontestabil că primul triumf pentru redobândirea drepturilor ei, l'a obţinut femeia americană.

După cunoscutul *Wyoming*, ea şi-a dublat forţa şi energia, reuşind cu fiece zi, să-şi întindă tot mai mult propaganda şi succesul.

La New-York, unde tradiţiunea şi-a avut cele mai adânci rădăcini înfipte în viaţa socială, femeia a avut de învins piedici enorme la început, mai ales prin secolul al XIX-lea. Şi fiindcă *Asociaţiunea naţională pentru sufragiul femeilor*, a străbătut cu atâtea osteneli şi lupte, femeia americană este o pildă perpetuă de ambiţiune şi speranţă, ce trebue amintită acelor luptătoare dela noi, pentru care triumful a ajuns o himeră.

In 1893, Colorado şi apoi în anul următor, Idaho şi Utah, au acordat votul femeilor.

Pela sfârşitul secolului al XIX-lea, fetele americane răsbesc în toate funcţiunile masculine şi prin 1900 se înumără în Statele-Unite, peste cinci milioane de femei muncitoare, dintre care un milion trei sute de mii în industrie şi cinci sute de mii în comerţ.

Inainte ca Franţa şi Anglia să-şi fi organizat munca femeei, America, îşi face statute şi legi pentru a îndulci soarta sexului, considerat, o eternitate, ca slab.

In 1900, un autor american constată că se găsesc 253 femei-bancheri, 1271, funcţionare în bănci, şi 2883, în cele mai importante posturi ale societăţilor comerciale, afară de care nu este nici o exagerraţie când adaugă 84 ingineri, în toate ramurile 248 chimiste şi 897, detective sau poliţiste.

In Ohio, la Ironton, femeile conduc un stabiliment industrial, care produce o sută de mii de tone de fier; în urma acestui succes, ele au luat şi reorganizaţia cunoscutului Texas-Pacific, Railway, mărindu-şi fondul băncei dela 60 milioane la 300 milioane dolari.

In cele mai multe state ale Americei, femeile urmează universitatea de drept, dând un mare număr de avocaţi şi jurisconsulţi.

Pe lângă acest succes, însăşi Biserica protestantă şi-a deschis porţile largi, primind-o să păstorească pentru poporul american şi există nu mai puţine de 3500 femei-pastori.

Anna Shaw, are cel mai înalt grad al păstoriei.

Femeia americană s'a manifestat şi ca şef religios şi fondatoare a unei secte.

Iei se datoreşte *Creştinismul scientist* (Christian Scientist Church) care a găsit formula să împace ştiinţa cu misterul creştin, câştigând un mare număr de adepţi.

Fondatoarea acestui cult nou se numeşte Maria Balder Eddy.

Viaţa politică este cea mai greu de dobândit şi însăşi femeia americană, ajunge greu la un ideal desăvârşit. Margareta Haley, din institutoare ajunge şampionul vestit al democraţiei, fără să poată câştiga, o încredere concretă, în mijlocul leader-ilor masculini.

Mai târziu, politica se lasă de recalcitranţa ei veche şi începe transacţiunile cunoscute cu femeia de astăzi.

America liberă şi bogată, America democrată ceartă cu înţelepciunea ei, celelalte State ale Europei, unde domneşte încă sclavia femeei, va putea ţara noastră să-şi desbrace cojocul prejudecăţilor, pentru salopeta liberatoare?

Cine ştie!

ROZINA

CRONICA SPORTIVA

Cauzele Superioritătei Educaţiunei Fizice în Suedia

Iată o întrebare, pe care şi-o pun toţi acei ce sânt preocupaţi de vitala chestiune a perfecţionărei „maşinei omeneşti" prin Educ. fizică. Această ştiinţă pe zi ce trece, câştigă teren, graţie progresului biologiei, dând putinţă azi, să se interpreteze efectul exerciţiului asupra organizmului, iar educatorului conştient, din ce în ce mai multă siguranţă pe ceeace susţine şi face.

Toţi străinii ce vizitează această ţară, au în programul lor de investigaţiuni să studieze *cauza acestei superorităţi* manifestată cu deosebire în masă şi să copieze admirabila lor organizare în această direcţie.

Dacă aceşti interesaţi, nu au reuşit să pue în practică în ţările respective şi să se organizeze la fel cu suedezii, cauza e că cea mai mare parte din ei, au trecut prin acest studiu, ca prin sălile unei expoziţii sau pinacoteci, au cules date şi indicaţiuni, au privit peste tot, au asistat la diferite manifestaţiuni şi producţii de gimnastică şi sport şi în fine s'au oprit pentru scurt timp şi la institutul lor central de gimnastică. Aceşti vizitatori nu au fost puţini; în răstimpul de când mă aflu aci, s'au perindat trimişii a câtorva ţări din Europa, America şi Asia pentru un stagiu ce a variat între 6—10 luni, — *ceeace nu e suficient*.

După afirmaţiile actualilor mei profesori, puţini au fost acei ce au rămas să împlinească cunoştinţele unui studiu complect. Intr'un timp atât de redus, nu era cu putinţă să înveţe limba suedeză, cu ajutorul căreia să intre în *amănuntele, cari de fapt constituesc celula acestui sistem*, care s'a desăvârşit în răstimpul a 10 decenii. Cu această pregătire, introducând sistemul suedez, rezultatele au fost mediocre dacă nu chiar slabe, aplicarea lui fiind strâns legată de cunoştinţa educatorului. De aci s'au pornit pe ici pe colo critici, în cea mai mare parte — dacă nu în totul — nefundate, aruncând apoi succesele suedezilor în diferitele competiţii internaţionale, superiorităţei rasei. Ori iată o părere căreia nu mă voi asocia niciodată.

La baza întregului edificiu, stă o pregătire temeinică a tinerelului de ambe sexe, prin o gimnastică raţională şi nuică. Nu există individ, care trecând prin şcoală să nu fi fost silit a urmări un curs complect de gimnastică; de aceia la vârsta adolescenţei, vedem în suedezi modele de frumuseţe trupească, armonios şi complect desvoltate, cu funcţiunile organice puse la punct, pentru a se avânta în viaţa sportivă.

Această pregătire e încredinţată unor profesori, stăpâni şi conştienţi pe meseria lor, toţi preparaţi la forul comun al unui *institut de specialitate*.

Conducerea diferitelor ramuri sportive, precum şi asigurarea cooperărei acestora în senzul scopului urmărit, e de asemenea supraveghiată de aproape de specialişti, cari în viaţa lor *au şi practicat ramura ce predau*. Prin acest mijloc e înlăturată neîncrederea începătorilor, cari simt tot timpul o dirijare *neşovăelnică*.

Se poate deci spune că în primul rând la pregătirea de bază prin gimnastică în mod *absolut obligatorie*, în al doilea rând elementelor de conducere *pregătite serios*, că Suedia datoreşte superioritatea ei în Educaţiunea fizică.

Inceputul la noi e trasat. Chestiunea e privită în plinul importanţei şi seriozităţei sale.

Proiectul noului organizaţiuni pus în practică prin inaugurarea Institutului Naţional de Educaţie fizică din Bucureşti, care va forma şi continua apostolii şi propovăduitorii acestei ramuri vitale de rezistenţă a rasei, e cea mai sănătoasă chezăşie de izbândă.

Publicul nostru atât de avid de a primi ce e bun şi folositor, va trebui să înţeleagă şi să sprijine, pe orice cale, acest început, care nu va întârzia să dea rezultate imediate.

Mai există oare azi un individ conştient, care să se îndoiască de influenţa covârşitoare a trupului sănătos asupra sufletului?

Sunt încă oare mulţi, cari să nu fie convinşi de o lecuire morală prin acest mijloc de educaţie, care a dat rezultate juste, peste tot, unde s'a încercat?

Imi cunosc neamul şi ţara. Sunt dinainte convins că nu va trece mult până ne vom face *cunoscuţi şi respectaţi* şi pe aceastăcale.

EMIL PALANGEANU

Stockholm, I.IV.23.

Ştiri sportive diverse

Directorii uzinelor *Fiat*, acele instalate la Lingotto, au dat de curând o probă de „americanism": ei au construit pe acoperişul susziselor uzine un autodrom pentru încercarea automobilelor înainte de vânzare şi a cărui lungime este de 1200 metri şi lăţime 12 metri; virajurile foarte ridicate, permit obţinerea unor viteze importante.

*

Concursul de viteză pentru automobile dela Indianopolis (Statele-Unite) permit anul acesta ca vehiculele de o capacitate de 2 litri să aibe doar un loc.

In acest scop Tommy Milton, celebrul pilot american, a luat în primire un automobil Duesenberg cu care a reuşit pe autodromul dela Los Angeles 169 km., pe oră dar el speră să atingă la Indianapolis 209 km!...

*

Contele Baillet-Latour, vice-preşedintele comitetului internaţional olympic a revenit în Europa după 8 luni de călătorie în America de Sud. El a declarat unui redactor al ziarului parisian „L'Auto", că: *„toată lumea face sport acolo. Argentina, Brazilia, Chili, Peru, Uruguay şi Bolivia, pentru a nu vorbi decât de cele mai importante republici sud-americane, posedă grupări sportive foarte importante cari practică toate sporturile cunoscute în Europa"*.

Desigur, şi ne bucură. Dar nu ar fi stricat, — ba din contră — ca d-l Baillet-Latour, care era în misiune oficială, să fi venit pentru câteva săptămâni şi prin partea noastră.

Oare România, Polonia, Jugo-Slavia, să fie ele pentru Comitetul Internaţional Olympia, mai îndepărtate decât America de Sud?! Sunt oare aceste ţări mai puţin demne de a fi cunoscute? Sau poate C. I. O. se consideră suficient luminat cu spusele delegaţilor Ungariei la congresul Internaţional din anul trecut la Paris!!...

*

Publicul englez îndată ce află că va avea loc un „math" mai senzaţional, el dă fuga acolo şi nimic în lume nu l'ar împedica de a nu asista la un atare eveniment sportiv. Vom cita de rândul acesta numai două exemple: prima semi-finală pentru „cupa" Englitera opunea la Stamford Bridge echipele *Derby* şi *West-Ham* (aceasta a învins): au asistat 51.000 spectatori! — a doua semifinală opunea echipele *Sheffield United* şi *Bolton Wanderers* (aceasta a învins): au asistat 30.000 spectatori!

Atletism

Marea competiţiune internaţională de „cross-country" acea a celor „5 Naţiuni" (Englitera, Belgia, Scoţia şi Franţa), care a avut loc acum câtva timp, pe terenul hipodromului Maisons-Lafitte, a fost o frumoasă victorie pentru echipa franceză.

Clasarea, individuală: 1) *C. E. Blewitt* (englez), 58 m. 11 sec. 4/5; 2) *Mc. Intyre* (scoţian), 58 m. 13 sec.; 3) *Van den Broele* (belgian), 58 m. 20 sec.; 4) *Gaston Henet* (francez), 58 m. 27 sec. 2/5; 5) *Denis* (francez); 6) *Arbidi II* (francez); 7) *Duquesne* (francez), etc.

Pe echipe: 1) *Franţa*, 43 p.; 2) Englitera, 76 p.; 3) Belgia, 112 p.; 4) Scoţia, 113 p.

Aeronautică

Plutonierul francez *Moutonnier* a stabilit la finele lunei Martie, un nou record al Franţei: 10.000 metri înălţime cu avionul (vechiul record erea deţinut de J. Casale cu 9520 m.; — recordul lumei e deţinut de americanul Mac Ready cu 10.518 m.).

*

Am arătat în un număr precedent formidabila viteză obţinută de Sadi-Lecointe — 375 km. pe oră; nu a trecut mult şi locotenentul american *Manghan* a reuşit la Dayton (Ohio, Statele-Unite) viteza de 376 km., 100 m. pe oră ceeace însă nu spulberă recordul lumei stabilit de Sadi-Lecomte de oarece el nu a reuşit 4 km., în plus de cei 375 km., ai acestuia.

Boxă

Georges Carpentier, care de când a fost învins de senegalezul Siki, nu mai posedă nici un titlu de campion, a cerut pe cale oficială a lupta contra lui *Nilles*, campionul Franţei „toutes catégories". — „Match"-ul va avea loc în cursul verei, probabil la Paris.

Ciclism

Reputatul profesional *Girardengo* a câştigat, pentru a treia oară cursa Milano—San Remo, învingând pe Belloni, Azzini, Brunero, Aymo, a căror faimă a trecut de mulţi ani dincolo de Alpi.

Foot-ball Asociaţie

In vederea finalei „challenge"-ului „celor 10", reputatele echipe parisiene *Red Star* şi Olympique, au făcut „match"-ul: 2—2. — Presa comentează cu insistenţă peripeţiile şi incidentele diverse cari au luat naştere cu ocazia acestei partide mult aştepatată de public.

Hockey

Faimoasa echipă representativă a Engliterei a învins la 1 Aprilie cu mare greutate (2—1), echipa representativă a Franţei, pe terenul stadionului Bergeyre.

Luptă

Formidabilul atlet elveţian *Roth*, învingătorul dela Olimpiada din 1920 şi demnul succesor al lui *Cherpillod* (elveţian) — învingătorul acum câteva luni al lui *Constant le Marin*, — a învins de curând la Geneva, fiind de faţă 5000 spectatori, pe excelentul atlet francez *Salvador Chevallier*.

Roth a păstrat astfel titlul de campion al lumei pentru lupta „catch as catch can".

Vâslit

La 23 Martie a avut loc pe fluviul Tamisa celebra competiţiune de vâslit între echipele universitare *Oxford* şi *Cambridge*. Parcursul a fost cel clasic: între Putney şi Mortlake, (circa 6 km.) şi timpul ideal. 500.000 spectatori ereau dealungul ţărmurilor fluviului.

Acest „match" care ca în toţi anii ia proporţia unui mare eveniment naţional, a fost spre surprinderea aproape generală o victorie pentru echipa Oxford care a câştigat după o luptă desperată cu aproape o lungime de barcă.

Crearea acestei competiţiuni datează dela 1829 şi până la 1864 ea a avut loc la Henley, — încă o localitate celebră în gostele vâslitului englez şi mondial.

Dela creare şi până azi au avut loc 74 întâlniri din care 33 au fost victorii pentru Cambridge şi 40 pentru Oxford, în 1877 a avut loc „dead heat".

Palmaresul ultimilor ani este următorul: 1906—1908, Cambridge; — 1909—1913, Oxford; — 1914, 1920—1922 Cambridge; — 1923, Oxford.

Lawn-Tennis

Faimoasa jucătoare americană Mrs. *Mallory* jucând la Nisa (Martie) contra d-rei *S. Lenglen* a fost uşor învinşă (6—0, 6—0).

E prima oară că aceste rivale se reîntâlnesc cu racheta în mână de când cu partida atât de comentată din toamna anului 1921 la Forest Hill (Statele-Unite) când d-ra S. Lenglen părăsise jocul fiind suferindă, alţii spuneau simţindu-se pe calea înfrângerei.

*

Congresul internaţional de lawn-tenis care a avut loc recent la Paris, a suprimat titlul de „campion al lumei" — ceeace va permite Statelor-Unite a adera la Feder. Internaţională — şi n creat 4 campionate oficiale internaţionale şi anume: *Forest Hill* (Statele-Unite), *Wimbledon* (Englitera), *Melburne* (Australia), *St. Cloud* (Franţa).

Noua Zelandă, Argentina, Polonia, Jugo-Slavia şi Canada, au aderat la Feder. Internaţională de Lawn-Tenis. Ce o fi oare cu cererea României?!...

*

Echipa reprezentativă a Parisului a învins echipa reprezentativă a Londrei (15 victorii contra 5).

Printre „match"-urile senzaţionale cităm: *Doust-Gilbert* (englezi) înving *Lacoste-Conitéas* (8—6, 2—6, 6—3, 6—8, 6—3)); *Cousin-Borotra* (francezi) înving. *Eames-Kingsley* (6—2, 3—6, 6—4, 6—2).

*

O telegramă dela Madrid, apărută în ziarul „L'Auto" anunţă că celebrii jucători spanioli fraţii *Manoel* şi *José Alonso* vor pleca în curând în Statele-Unite pentru a se stabili acolo şi ca atare anul acesta ei nu vor mai participa la nici un campionat în Europa.

*

Finala dublu domni a campionatului internaţional al Franţei care a avut loc la Paris, a revenit puternicei echipe *Borotra—Lacoste* asupra echipei *Albarran—Cousin* (6—2, 6—3, 1—6, 6—3).

*

In vederea „cupei Davis" faimoşii jucători australieni *Patterson, O'Hara Wood, Hawkes* şi *Wertheimer* au declinat cinstea de a figura în echipa australiană; în schimb însă vor juca celebrul *Anderson, Peach, Schlessinger* şi *Stuart*.